

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Az olasz királyt megölték.

Nem volt zsarnok, mégis megölték. Mint fejedelem, a népakarat előtt mindig meghajolt — a nép közül került ki mégis gyilkosa.

Az alkotmányt betartotta, szerette, és védte a szabadságot — s a szabadság nevében oltották ki nemes életét. Jó volt, valódi atya népének, senkinek sem vétett életében — s a gyűlöletnek esett áldozatul.

Mikor gyilkosának szemére lobbantották, hogy oly uralkodót ölt meg, akit mindenki szeretett, a cinikus gazember azt felelte rá: „Nem tesz semmit. Én nem szerettem” . . .

Tisztelte és szerette népe. Barátságukkal tisztelték meg Európa fejedelméi. A világ, rokonszenvének sugaraival övezte körül. De az emberiség szeretete nem menthette meg, mert akadt egy ember, aki nem szerette.

Ez az anarchista filozófia. De ez a filozófia, ez a felfogás nem emberi. Oda süllyeszti vissza az emberiséget ahonnan a művelődés lépcsőfokain évezredek óta lassanként kiemelkedtünk: a nyers, brutális erőszaknak, az öklnek, az éles fogaknak és karmoknak korszakába.

Valóban, az anarchista az emberiség haladásának ellenségei. Szivtelen gonosztevők, akiket eszme és gondolat nem vezet. Ha eszme fegyverezné fel karjukat, s ha csak — amint mondják — a monarchikus intézmények gyűlölete követteti el velük gaztetteiket, akkor nem a legjobb, legnépszerűbb, legnemesebb királyok élete után leselkednének.

A mi imádott királynénk után Umberto király, a legártatlanabb, legszelidebb nő és anya után a legjobb lelkű fejedelem: van-e ebben logika, rendszer, észszerűség?

Nem a lerohanó, megvadult lokomotívok esztelen rombolása-e ez, amely válogatás nélkül legázol mindenkit, aki útjába kerül?

A gyilkosnak, a százd e legelvetemedettebb gonosztevőjének, fájdalom, csak egy élete van. Csak egy hitvány, nyomorult, értéktelen életet adhat cserébe az olasz király drága életéért.

Ez bizony, mindnyájan érezzük, gyöngye elégtétel. Ha egy műkínészekkel megtöltött, csodaszép palotát felgyújtanak s az porig leég: szomorú vigasztalásunk, hogy a gyújtogatót is megégette az izzó zsaratnok.

Valóban, a huszadik század rosszul kezdődik. Véresen és gonoszul. Az anarchia rákjegyében vagyunk. Micsoda szörnyű meglepetésekre virradhatunk még, mert egy csomó bomlott elméjű gonosztevő alattomban kifőzi, hogy érzékeny sebeket üt a mai társadalmi rendben?

Ne ringassuk magunkat csalódásban, az anarchista nem a monarchikus intézménynek, hanem az egész fennálló társadalomnak az ellenségei.

A társadalomnak tehát erősen védekezni kell. Úgy kell e véres kezű gyilkosokkal s azok összes elvtársaival eljárni, mint mikor az erdőben a kártékony dűvadak nagyon elszaporodnak. Hajtóvadászatot kell intézni ellenük. Mert a szabadság nagy és szent elv nem engedhetjük kompromittálni. Éppen azért, mert szeretjük a szabadságot, a felvilágosodást, az emberiség haladását; éppen azért, mert jogot követelünk a népek, s az alkotmányosság áldásait a legalsóbb néprétegekre is ki akarjuk terjeszteni: könyörtelenül le kell számolnunk az anarchistákkal, akik merényleteikkel csak a zsarnokság és a reakció ügyének tesznek szolgálatot.

A szegény áldozat pedig, akit nemzete sirat, s a világ részvéte kísér végső nyugóhelyére: aludjék békében. Mi magyarok az igazi gyászunk koszorúját tesszük le ravatalára.

Requiescat in pace!

Dr. Werner Gyula,
országgyűlési képviselő.

Tanúgy.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-kollégium
1899—1900. tanévi értesítője.

Hirneves főtanodánk jelen tanévi értesítőjét is a szokott díszes kiállításban és gazdag tartalommal bocsátja a tanúgy iránt érdeklődő nagy közönség rendelkezésére. Az értesítőt, amely 160 nyomtatott oldalra

terjed, az igazgatóság adja ki. Bevezetésében közli Székely Ödön főgimnáziumi tanárnak tanári székfoglaló értekezését: Neveljünk erkölcsös jellemet s gentlemant! czímen, melyet a székfoglaló alkalmával lapunkban bőven és kimerítően ismertettünk. A tulajdonképpeni értesítő három részre oszlik; az első rész szól a kollégiumról általában, a második rész a főgimnáziumról és a harmadik rész a tanítóképző intézetről. Az első rész a kormányzat, felelősség és előjárás névsorát, a tanév folyamán kormányzati teendőkben hozott fontosabb határozatokat közli. Az előjárás az 1899/1900. isk. évben 13 gyűlést tartott és az iskola összes ügyeit 439 határozattal intézte el. A gazdasági eredmény szerint az iskola bevétele kitett 289.662 frtot, kiadása 276.780 frt 60 krt, maradt tiszta felesleg 12.881 frt 40 kr. A tanítótestület névsora után a belső anyagi viszonyokat ismerteti az értesítő, a könyvtár, természet- és földrajzi gyűjtemény, filológiai muzeum, régiségár és történelmi gyűjtemény, kémiai szertár, fizikai szertár, szabadkézi és mértani rajzműtár, tornaszertár gyarapodásait, ezek számadásait és a kollégium belső háztartásának számadásait. A kollégium egészségügyi állapotáról az értesítő a következőket jelenti:

A kollégiumi tanuló ifjúság általános egészségi állapota az 1899—1900. tanév alatt kedvező volt, amennyiben járványosan semmiféle betegség sem uralkodott. Ezen év alatt is, mint az előző években, a megbetegültek igen nagy részének a posványláz volt a baja, amely körülmény az ifjúság használatára álló ivóvíz nem kifogástalan voltával áll kapcsolatban. Kevesebb, de szintén jelentékeny számban fordultak elő, kivált a téli és tavaszi hónapok alatt, a légzőszervek hurutos bántalmái. Egyébféle betegségek csak igen mérsékelt számban merültek föl.

A pontosan vezetett betegnapló szerint e tanév alatt összesen 327 esetben jelentkeztek a legnagyobb részint bennlakó tanulók orvosi tanács, illetőleg gyógykezelés végett. Ezek közül 271 esetben gimnáziumi, 50 esetben tanítóképződei, 6 esetben elemi osztályos növendék volt a jelentkező. A jelentkezők egy része járhatott órákra is; legnagyobb részük két vagy három

TÁRCZA.

Párisi levél.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

III.

1900. júl. 20.

Napjainkat, melyek a sok látványos kiállítás miatt gyorsan telnek, a város és kiállítás közt osztjuk meg. S az utánjárás fáradságai közben valóságos izzadunk a sok élvezettől.

Anélkül, hogy részletezni és történelmet írni kívánunk, a multnak nagy emlékei s a jelennek kulturális gazdagsága mellett lehetetlen a felkeresett nevezetesebb intézményekről és monumentumokról néhány szóval meg nem emlékezni.

Nemcsak Párisnak, hanem az egész világnak legnagyobb palotája a Louvre, melyet a XIII. századtól, alapításának idejétől, egész I. Napoleonig folyton építették, bővítették, díszítették. Napoleon kötötte össze a Tuillériák palotájával, ahol ő állandó lakását tartotta. Amint az óriási épülettömeg részei különböző időkben épültek, úgy a stílus sem egységes. Legszebb a régi Louvre, melyet már XIV. Lajos épített s a Colonnade-nak nevezett korinthusi oszlopsorral látott el. A hármask udvar tele van szobrokkal; köztük legérdekesebb a Gambettáé; az amerikaiak most emelnek ugyan csak a középső udvarban Lafayette-nek lovas emléket. Az épületnek van vagy kétszáz nagy terme és oszlop-

csarnoka; csak egyszerűen átsétálni rajtuk két órába kerül; s az ember ez idő alatt kilencz kilométernyi utat tesz meg. Megmérhetetlen kincs van ott összehalmozva egyiptomi és görög-római emlékekben, a renaissance festményeiben, tengerészeti s néprajzi gyűjteményekben. Egész termék vannak tele egy Rubens, Van Dyck képeivel, ezek mellett Rafael, Tintoretto, Rembrandt, Correggio, Lionardo da Vinci stb. művészfejedelmek sok eredeti festménye. Alig van terem, hogy egy-két festő ne csinálna róluk másolatot vagy tanulmányból, vagy megrendelésre. A rajzgyűjtemény 37 ezer darabot tartalmaz, mind kiváló mesterektől.

Művészi szempontból kiegészíti a Palais du Luxembourg. A Szajna balpartján a Quartier Latinban fekvő szép palotát, melynek gyönyörű nagy kertje a legkellemesebb sétahelyül szolgál, Medici Mária építtette. Ma a köztársasági szenátus székhelye; nyugati részében a szenátus elnökének lakása van. Legérdekesebbek az épület ezen részében a szenátus gyűléstermei, Medici Mária régi állapotban fentartott halószobája és I. Napoleon lakása, ki mint köztársasági elnök lakott e palotában. Az óriási palota keleti részében állandó kép- és szoborkiállítás van, hol a modern francia és külföldi mestereknek a francia állam által megszerzett műveit láthatjuk. Ezen művek alkotójuk halála után tíz évig maradnak itt s aztán a Louvre-ban kapják meg a kiérdemelt halhatatlanságot.

A Szajna szigetén van a Justice Palais. A XIII. és XIV. századokban királyi palota volt; ebből a korból

való az a három gömbölyű bástyatorony, mely a vizparton először tűnik szemünkbe. Az épület sarkán van az óratorony azzal a nagy órával, melyet még 1370-ben készítettek. Az épület homlokzatát hatalmas dór-oszlopok sorozata ékesíti. Itt van együtt Páris valamennyi bírósága a kereskedelmi törvényszéken kívül, mely szemben, az utca másik oldalán fekszik. Az udvarban van a kis St. Chapelle, valóságos gót stílusú gyönyörű kalitka, melynek az érdekességét nagyban emeli, hogy az egész kápolna belseje sötétkékre van kifestve s ez alapszín tele van hintve csillagokkal. Egyik falán utóéletlen szépségű 20 mt. átmérőjű kerek ablak ékesíti festett üvegből.

Ezen a környéken sok nevezetes épület van még: a Sorbonne, a Pantheon, az új városház (Hotel de Ville), a Morgue és mindenkifölött a világhírű nagy templom, a Notre-Dame. Ezen óriási és művészi épületnek alapját 1163-ban tették le; 64 meter magas tornyai nincsenek kiépítve. Őt hajója, három bejárata s latin kereszt formája van. Tornyai tetejéről, hova 368 lépcső s egy szakállas vén asszony, a Hugó Viktor toronyőrenek utóda vezet, ki minden ajtó külön piczulaért nyitogat, elragadó kilátás nyílik a városra. A torony másik nevezetessége a 16 ezer kgr. harang, Franciaország legnagyobb harangja. Veszedelemes nyelvecskéje lehet, mert le van kötve, hogy csak akkor szóljon, ha kérdezik. A templomnak nagyon nevezetes a kincstára is; s egyáltalán nem túlzás Baedekerék azon állítása, hogy mesébe illő értéke van csak egy-egy szentségtartónak,

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

4—20 3154

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elveszett ifjú üdőségét, ruganyos teltségét. A testbőrt bársony-lágyává és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptin” laboratóriumában: Budapest VII., Mexikói ut 88. sz.

napig — megfelelő gyógykezelés mellett — a gyöngéledők szobájában való tartózkodás után meggyógyult és csak 8 tanuló utasított a kollégium magánkórházába oly betegséggel, mely szorosabb felügyelet alatti — esetleg hosszabb ideig tartó — gyógykezelést vagy elkülönítést igényelt.

A kórházilag gyógykezelt 8 köreset közül szám szerint volt: kanyaró 3, tüdőlob 2, hevenyizületcsuz 1, sejtiszóvetlob 1, hashártyalob 1. Ezen nyolcz beteg közül a kórházból gyógyultán bocsátott ki 7, jelenleg ott (11 nap óta) még gyógyápolás alatt van 1. A kibocsátott 7 beteg kórházi gyógyápolási napjainak összes száma együtt 106 volt, e szerint egy beteg gyógyításának átlagos időtartama 15,1 napot tett ki.

A főgimnáziumi értesítőkben a következőket:

A főgimnázium szüneteket tartott ő Felsője nevenapján okt. 4-én, az aradi vértanúk emlékének megünneplésére okt. 6-án, őszi szünet okt. 14--22-ig. Karácsonyi szünet decz. 20-tól jan. 3-ig, márczius 15-én, húsvéti szünet ápril 7--22-ig. Vasárnapi szünet máj. 8, áldozócsütörtökön máj. 24; a Bethlen Gábor emlékünnepen máj. 28-án, pünkösdi szünet máj. 30-tól jun. 10. A tanítás rendes menetét a tanulók járványszerű tömeges betegsége nem szakította meg. A tanárkarban változások történtek a következőkben: Lázár Imre tanár halálával tornatanárrá Szigeti Benedek Gyula okl. tanár választott meg. Koczán Aladár h. tanár helyébe Dénes Ferencz tanárjelölt hivatott meg. Pásztóhi Dénes akad. papjelölt papnak választván meg, helyét április 1-én Mathé Samu papjelölt töltötte be. A tanulók erkölcsi és fegyelmi állapotát illetően az értesítő sajnálattal említi fel, hogy a lefolyt tanévben úgy a kisebbek, mint nagyobbak közül többen jöttek a koll. rendtartásával összeütközésbe, azonban ezen sporadikus jelenségeket a felügyelő hatóság kellően orvosolta. A gimnázium ifjúsága a lefolyt tanévben kirándulásokat tett: Maros-Ujvárra, a második Alvincz, Szászsebes és Gyulafehérvár történelmi nevezetességeinek megtekintésére. Harmadik és legnagyobb kirándulás volt az, amikor a Székelyföldet tekintette meg az ifjúság. Mindhárom kiránduláson tanárai vezetésével vettek részt a tanulók. Böven ismerteti az értesítő a tananyagot, az ifjúság önkéntes tudományos tevékenységét. Az egyesületek működése közül kiemeli az önképzőkör és tornakör tevékenységét. Az ifjúság érdemsorozata szerint: jeles bizonylatot kapott az I. osztályban: Farnos Dezső, Kertész Endre, Borbély Ferencz, Danilla Miklós, Horváth János; a II. osztályban: Szabó András, Tóth Sándor; a III. osztályban: Dali Gyula, Pap Lajos; a IV. osztályban: Kovács György, Nagy Béla, Varga Zsigmond; az V. osztályban: Bartha Péter, Lóthe Zoltán, Metes Péter; a VI. osztályban: Szóts Domokos; a VII. osztályban: Papp János, Pásztóhi József; a VIII. osztályban: Elekes Károly, Székely Endre és Szilágyi Gyula. Érettségét tett 23 tanuló; jelesen érett: Bokros István, Elekes Károly, Székely Endre és Szilágyi Gyula.

A tanulóképzede értesítőjéből kivesszük a következőket: Rendkívüli képesítő vizsgálat tartatott április hó 9-én, rendes évi képesítő vizsgálat június 25--26-án. Az eredmény kedvezőtlen volt, amennyiben két vizsgázó minden tantárgyból egy évi újrakészülésre, négy vizsgázó pedig egy-két tantárgyból három hónap múlva teendő pótvizsgálatra utasított. Képesítettnek nyilvánítottak 6 vizsgázó.

A jövő tanévre az értesítő a következő figyelmeztetéseket közli:

Az 1900--1901. iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 5-én d. u. 3 órákor lesz.

A helybeli tanulók aug. 31-én, a vidékiek szept. negy első napján iratnak be s rendeztetnek el; a tanítás kezdete szept. 6-án.

A felvétel céljából az osztályukat sikerrel végzett, felsőbb osztályba lépő tanulók, Értesítőjüket otthon bemutatván és aláírván, annak a „Jelentés“ és „Kérelem“ rovatát kitöltik s augusztus 1-jére az igazgatószághoz beküldik. A „Kérelem“ rovatba beírandó díjmentesség, táptüntetési ellátás és ágyhely keres, valamint az is, hogy kinek a felügyelete alá (privátjára) kívánkoznak és a szülők a felügyelő jutalmazására, egész évre, mely összeget ajánlanak.

Hasonló módon s szintén augusztus 1-jéig folyamodnak félévelért az osztályismétlésre utasított visszajevendő tanulók is.

Az egy elégtelennel javító vizsgálatra utasított tanulók Értesítőjüket július 10-dikéig küldjék be; kérelmekben jegyeztek meg, hogy azon esetben, ha a javítás sikerül, vagy nem sikerül, kérik-e felvételüket az intézetben és a bennlakásra, jövő évre.

Ugyanezt teszik a két elégtelennel javító vizsgálatra bocsátást kérő tanulók is, azzal a különbséggel, hogy Értesítőjükhöz egyszerre a méltóságos Igazgatótanáchoz Kolozsvárra címzett, fölszerelt kérelmet is kell beküldeniük a gimn. igazgatószághoz; kérelmekben kimutatják, hogy tanulási hátramaradásuk saját hibájukon kívül történt.

A javító vizsgálatok, díjtalanul, augusztus hó 30-án tartatnak.

A gimnázium I. osztályába lépő s felsőbb osztályokba más intézetből jövő tanulók keresztelő-levelet, újraoltási bizonyítványt és az 1899/1900. évről szóló iskolai bizonyítványt tartoznak hozni, s ha szükségesnek látszik, felvételi vizsgálatot kell kiállaniuk, melyért 20 korona vizsgálati díj fizetendő. A I. osztályba kilencz éves kort be nem töltött tanulók semmi esetre sem, tizenkét évet meghaladtak pedig rendszerint nem vehetők fel.

Az ujan jövő tanulóknak is érdekükben áll augusztus 1-éig jelentkezniük; ha azonban hely marad számukra, szeptember 1--3. napjain, előleges jelentkezés nélkül is, felvételnek.

A főgimnázium V--VIII. osztályú növendékeire nézve az egyenruha az 1901--1902. iskolai éven kezdve kötelező lesz; de a szülők nyilatkoznak, ha már az 1900--1901. iskolai évre megszerezni ohajtják.

Zilahy-est.

Zilahy Gyula, a budapesti Nemzeti Színház kitűnő művésze, kedden este tartotta meg előre hirdetett u. n. kaczagó-estélyét. A kitűnő művész neve a Bethlen-főtanoda tornacsarnokában a jelzett időre városunk itthon levő igen számos előkelőségeit, polgárságunk nagy részét hozta össze és midőn Zilahy pont nyolcz órákor a podiumra lépett, a tágas kényelmes tornacsarnok egészen megtelt műpártoló közönségükkel. Akik meghallgattak Zilahyt, bizonyára kedvesen emlékeznek ez estére. Noha az emelvény, amelyről, Zilahy művészetét ragyogtatta, nem kellően volt világítva és ezért arczjátéka majdnem elveszett, és noha a terem akusztikája sem felelt meg teljesen e célnak, ezek dacára Zilahy minden egyes számával zajos sikert aratott, mi nagy művészetének tudható be. Zilahy Coquelin Az élet című híres monologjával kezdte előadását, és ugy ezen, mint többi számaival zajos tapsokat aratott. Műsorát közkiánatra meg is toldotta és rögtönzéseivel állandó jó kedvben tartotta nagyszámu hallgatóságát. Zilahy tőlünk Maros-Ujvárra rándult át és mint levelezőnk írja, ott is, szép számu közönség előtt, zajos sikert aratott.

Vidék.

Abrudbánya, 1900. július 7.

A román színház-alap beszerzésére alakult társaság ez idei nagygyűlését városunkban f. évi július hó 22-én és 23-án tartotta meg meglehetősen közönség jelenlétében.

A program szerint a vendégek f. évi július hó 22-én érkeztek meg, s a város határára, diadalkapu alatt, helybeli gör. kel. esperes Popovits Péter rövid beszéddel fogadta, melyre Vulkán József, a színház-alap elnöke, felelt, megköszönve a nem remélt fogadtatást, minek megtörténte után a 10--12 főből álló bucsumi banderium vezetése mellett a városba jöttek és elszállásoltattak.

Este Erdős Lajos vendéglős kerti helyiségében ismerkedési estély volt, melyre körülbelül mintegy 200 vendég jelent meg. A jó kedv mellől a pohárköszöntők sem hiányoztak, melyeket mind meg anyyi „se treazka“ követett.

Másnap, június 22-én, a helybeli gör. kel. templom helyiségében az isteni tisztelet után vette kezdetét a közgyűlés, és pedig Vulkán József elnöknek az „Idealizmus“-ról tartott felolvasásával.

A gyűlés d. u. 2 óráig tartott, melyen 1/23 órákor egy 200 terítékű bankett követett, melyen az első pohár a király egészségére ürittetett. Este a brassói dalárda 24 tagja hangversenyt rendezett, melyre a magas árak dacára a terem zsúfolásig megtelt, a jövedelem az 500 frtot meghaladja.

Másnap, azaz július 23-án, a gyűlés tovább folytatódott, ahonnan kiszivárgott annyi, hogy a színház-alap eddig 180.000 forint lenne; itt helytt is 2000 frtot irták alá. Igazán szép lelkesedés; tanulhatnánk mi is tőlük.

ereklyetartónak, misekönyvnek, papi ruhának, melyek mind fejedelmek ajándékai.

Az új városház a város egyik legnagyobb, de mindenesetre legdíszesebb épülete. Ami művészetet az első világvárosnak gazdagsága és modern izlése kifejthet architektúrában és dekorációban: az mind együtt van itt a lépcsőházban és az ünnepi fogadásokra szánt két szalonban. Egyik kiváló nevezetessége az óriási jaspis váza, melyet a látogatóban volt francia tengerészek Oroszországból hoztak az orosz-francia barátság emlékére.

A Hotel des Invalides ismét egyike azon óriási épületeknek, melyeket csak Párisban láthatunk. Nagyszerű muzeumain kívül, melyeknek végére mehetetlen termeiben hadi emlékek vannak felsorolva, az a nevezetes benne, hogy itt vannak I. Napoleon hamvai eltemetve impozáns méretű sírboltban és vörösbarua marványból készült óriási szarkofágban. Mútha csak a nagy méretekkel akarták volna kedves vezérük nagyságát éreztetni. A sírbolt lejárata fölött van megírva a hős császár végső akarata: „Ott akarok pihenni a Szajna partján, az én népem közt, melyet annyira szerettem.“ A bejárat mellett kétfelől fekszik fekete marvány alatt két leghívebb tábornoka: Duroc és Bertrand. A sírbolt is, a mellette való templom is tele van aggatva a meghódított lobbogók százaival. Milyen meg voltam illetődve, mikor ennek a hérosznak mesés dicsőségére és szomorú sorsára gondoltam; mikor arra gondoltam, hogy azóta mennyire el kellett a gloire-nak halványodnia, mióta ő a kardot kezéből kiejtette. Magyar hadi emlékek is vannak a muzeumban.

Napoleon harczainak legszebb emléke az Arc de Triomphe a Place de l'Etoile (csillag) közepén. Maga

a tér is, melyből tizenkét utcza ágazik ki sugáralakban, az új Páris legszebb pontja, művészi érzékkel egy kis emelkedésre van helyezve. A diadal-kapu, melynél nagyobb nincs az egész világon, négy irányba nyíló hatalmas és tömör kapuboltozattól áll; tetejére 250 lépcső vezet, honnan az új Páris széles, nyilegyenes és parkos avenu-i, a liget s a város messze környéke tisztán láthatók. A boltozatok alatt a napoleoni csaták és vezérek vannak nevekben és reliefekben megörökítve.

Mindezen helyekre, amint az Utazási Központi Iroda reklámjai hirdetik, szakavatott vezető kalauzolt bennünket hol egy Rákóczi, hol egy Bercsényi ujmagyar kereskedősegéd, vagy hajlektalan borbélylegény személyében. Mikor a versaillesi vízmedence szobrai fölől kérdezősködtünk tőle, így felelt: „Ezek, amint tetszik látni, szép figurák. Ez itt víz, azok ott szép nagy fák, amint látják az urak. De már talán vissza is fordulhatnánk. Nem hiszem, hogy az uraknak türelmük volna végig nézni mindent.“ S ezek a tudós vezetők, a maguk hangzatos nevével s kitűnően szerény és illedelmes és kötelességtudó viselkedésükkel mind a mi dicsőségünket hirdetik Páris népe között!

Éppen Páris népe között, melynek főjellemonvása, hogy udvarias, kedves és szeretetreméltó. „Köszönöm“, „kérem“ s az udvarias mosoly elválhatatlan a valódi párisi személyétől. Ha valami áruval megkínál és nyersen elutasítod: jól megnéz és megvetéssel fordul el tőled; ha megköszönöd a szívességét s udvariasan mosolyogsz hozzá: lekötözö szavakkal fejezi ki sajnálatát, hogy nem lehet szolgálatodra. Ha lóvonaton melléje ülsz, rögtön beszélgetést kezd; érdekli különösen az idegen iránt, előzékenyen felvilágosítja, üdvözlö a távozáskor. Szereti a gyermekeket és az állatot. A

gyermek valósággal a társadalom gyengéd ótalma alatt van. Ugy őrzik, úgy féltik különösen tolongás alkalmával! A madarak annyira megszeliődnek, hogy pl. a Tuilleries kertjében galamb és veréb az emberek kezére száll s onnan szedegeti a morzsálékot. A ló fejére szalmakalapot tesz a bérkocsis, hogy a nap meg ne süsse; lova orrát napjában többször tiszta vízzel kimossa. Mikor a csatorna öntözőjét megnyitják, a közmuunkás minden elmenő lovat végig fecskendez s a kocsis meglassítja a menetet. Nagyon csodálkoztam azon, hogy ebben a hírhedt Babilonban nem találtam meg a mi nagy és — sajnos — már kisebb városainknak is gyászos alakját: az aszfaltbetyárt. A francia tiszteli a nőt; tiszteli benne anyját és nővérét; tiszteli magát az udvariasságot, s alkalmazza olyanokkal szemben is, kik nem érdemlik, mert a finom érzék és udvariasság természetéhez tartozik. A francia naiv mindenképp; a benyomásoknak azonnal enged; ami eszébe jut, rögtön kimondja; társadalmi érintkezésében nem számít, nem politizál; ha az indulat elragadja, kitör; ha valami meglepőt lát, felsóhajt: ah! voila! de inkább jól esik neki az öröm, a kellemes társalgás öröme. A körülötte levő dolgokat úgy veszi, amint vannak; nem elmélkedik, reflexiókba nem mélyed fölöttük. Sokszor megáll a párisi, ha az idegent valami fölött bámulni látja; s aztán ő is bámul az ő kedves, beszédes szemével s finom, értelmes arczával. Minél inkább közeledik az elutazás pillanata, annál jobban tudom érteni Stuart Mária fájdalom s óhaját: „Isten veled, szép Franciaország!“

L. I.

Hirdetéseket

felvesz és jutányosan számít
lapunk kiadóhivatala.

858. szám.

I.—900.

Hirdetmény.

A pénzügyminiszter ur ő nagyméltósága az 1900. évi július hó 7-én kelt 45835. számú rendeletével a tordó—nagyszében—brassói állami közut 68.721—68.894. km. szakaszán levő 71. sz. portusi vámos hid helyreállítását 27445 kor. 38 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása czéljából az 1900. évi **augusztus hó 16-ik** napjának d. e. 10 órájára a nagyenyedi kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, zárt ajánlataikat a kizűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bányapénz (vagy a bányapénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, söhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagy-Enyeden, 1900. július 20-án.

3—3 3159 **Alsófehérmegyei
m. kir. építészeti hivatal.**

Tanulók.

Két vagy három gimn. osztályt
végzett fiukat a

betűszedés,

legalább négy elemi osztályt vég-
zett fiukat a

könyvkötészet

és

papirdobozkészítés

elsajátítására felvesz a Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papíráru gyár
Részvénytársaság. Jelentkezések el-
fogadtatnak a nevezett részvény-
társaság főtéri üzlethelyiségében.

3153 3—?

A

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár Részvénytársaság

a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlja, hogy a főtérén levő üzlethelyiségében bárhol megjelenő és bármily nyelvű

könyvek, diszművek, folyóiratokra

elvállal megrendeléseket s azokat a legpontosabban teljesíti. Együttal felhívja a közönség szives figyelmét gazdagon berendezett

papír-, rajzeszköz- és írószer-raktárára,

melyben e nemű cikkek nagy választékban igen jutányos áron szerezhetők be. Ugyanitt fogadtatnak el megrendelések modern felszerelésű

**könyv- és könyomdai műintézete,
könyvkötészete, valamint dobozgyára**

részére. 10—? 3081

Csemege, valamint bőr, fűszer, liszt, norinbergi, rövidáru, vas,
porcelán s edénykereskedés

KINDL J. NAGY-ENYED

FŐTÉR.

Mindennap friss szebeni torma s más husneműek, külön-
féle sajtok, valamint az egész országban híres orosházi házi
kenyér kapható.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltósága m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Felsege Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru gyár.

Ő eszéari és királyi Felsege Salvator Lipót főherceg **rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel.** Ő Felsege hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknel. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jők lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest-betéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, **ugy** azt hiszem — lablajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

tisztelő híve

Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem borkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagsága 1 frt 20 kr, egyszerű 60 kr, homoktalp 40 kr, gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállított.

Széküldés csak s utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Egyedüli elárúsítás Alsófehér vármegye részére.

Az Asbestáru-gyár betéti társaság képviselője és elárúsító raktára:

Kindl J. Nagy-Enyed, fő-tér.

3013 1—50

„Stearoptinum“ (Olaj-sebtapasz)

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármely sebeknél: **vágás, zuzódás, égés, fagyás**, mindentéle **kelevény**, a női **emlők gyűlése** és **gyűlése**, a **titkos betegségek**, **kiütések** stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt **2 korona.**

A hatásért **kezességet vállal**, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület Mexikói-ut 88. II. 25.

7—20 3138